मार्कण्डेयो हि भगवानेतदाख्यातवान्मम । स देवचरितानीह कथयामास मे सदा ।
एता अद्यापि कृष्णस्य तपसा तेन दीपिताः । अग्निवर्णा जटास्तात प्रकाशन्ते महात्मनः ।
एवंविधेन तपसा तस्य भक्त्या च भारत । महेश्वरः प्रसन्नात्मा चकार मनसा मतिं ।
उवाच चैवं भगवांस्त्र्यम्बकः प्रहसन्निव । एवंविधस्ते तनयो द्वैपायन भविष्यति ।
यथा ह्यग्निर्यथा वायुर्यथा भूमिर्यथा जलं । यथा च खं तथा शुद्धो भविता ते सुतो महान् । १२१८
तद्भावभावी तद्बुद्धिस्तदात्मा तदपाश्रयः । तेजसावृत्य लोकांस्त्रीन् यशः प्राप्स्यति ते सुतः ।
इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि मोक्षधर्म्मपर्व्वणि शुकोत्पत्तौ पञ्चविंशत्यधिकत्रिशतोऽध्यायः ॥ ३२५ ॥
॥ भीष्म उवाच ॥ स लब्ध्वा परमं देवाद्वरं सत्यवतीसुतः । अरणीसहिते गृह्य ममन्थाग्निचिकीर्षया ।
अथ रूपं परं राजन् बिभ्रतीं स्वेन तेजसा । घृताचीन्नामाप्सरसमपश्यद्भगवानृषिः ।
ऋषिरप्सरसं दृष्ट्वा सहसा काममोहितः । अभवद्भगवान् व्यासो वने तस्मिन् युधिष्ठिर ।
सा च दृष्ट्वा तदा व्यासं कामसंविग्नमानसं । शुकीभूत्वा महाराज घृताची समुपागमत् । १२१९०
स तामप्सरसं दृष्ट्वा रूपेणान्येन संवृतां । शरीरजेनानुगतः सर्व्वगात्रातिगेन ह ।
स तु धैर्य्येण महता निगृह्णन् हृच्छयं मुनिः । न शशाक नियन्तुन्तत् व्यासः प्रविसृतं मनः ।
भावित्वाच्चैव भावस्य घृताच्या वपुषा हृतः । यत्नान्नियच्छतस्तस्य मुनेरग्निचिकीर्षया ।
अरण्यामेव सहसा तस्य शुक्रमवापतत् । सोऽविशङ्केन मनसा तथैव द्विजसत्तमः ।
अरणीं ममन्थ ब्रह्मर्षिस्तस्यां जज्ञे शुको नृप । शुक्रे निर्म्मथ्यमाने स शुको जज्ञे महातपाः । १२१९५
परमर्षिर्म्महायोगी अरणीगर्भसम्भवः । यथाऽध्वरे समिद्धोऽग्निर्भाति हव्यमुदावहन् ।
तथारूपः शुको जज्ञे प्रज्वलन्निव तेजसा । बिभ्रत् पितुश्च कौरव्य रूपवर्णमनुत्तमं ।
बभौ तदा भावितात्मा विधूमइव पावकः । तं गङ्गा सरितां श्रेष्ठा मेरुपृष्ठे जनेश्वर ।
स्वरूपिणी तदाभ्येत्य स्नापयामास वारिणा । अन्तरीक्षाच्च कौरव्य दण्डः कृष्णाजिनञ्च ह ।
पपात भूमिं राजेन्द्र शुकस्यार्थे महात्मनः । जेगीयन्ते स्म गन्धर्व्वा ननृतुश्चाप्सरोगणाः । १२२००
देवदुन्दुभयश्चैव प्रावाद्यन्त महास्वनाः । विश्वावसुश्च गन्धर्व्वस्तथा तुम्बुरुनारदौ ।
हाहाहूहूश्च गन्धर्व्वौ तुष्टुवुः शुकसम्भवं । तत्र शक्रपुरोगाश्च लोकपालाः समागताः ।
देवा देवर्षयश्चैव तथा ब्रह्मर्षयोऽपि च । दिव्यानि सर्व्वपुष्पाणि प्रववर्ष च मारुतः ।
जङ्गमाजङ्गमञ्चैव प्रहृष्टमभवज्जगत् । तं महात्मा स्वयं प्रीत्या देव्या सह महाद्युतिः ।
जातमात्रं मुनेः पुत्रं विधिनोपानयत्तदा । तस्य देवेश्वरः शक्रो दिव्यमद्भुतदर्शनं । १२२०५
ददौ कमण्डलुं प्रीत्या देववासांसि वा विभो । हंसाश्च शतपत्राश्च सारसाश्च सहस्रशः ।
प्रदक्षिणमवर्त्तन्त शुकाश्चाषाश्च भारत । आरणेयस्ततोदिव्यं प्राप्य जन्म महाद्युतिः ।
तत्रैवोवास मेधावी व्रतचारी समाहितः । उत्पन्नमात्रं तं वेदाः सरहस्याः ससंग्रहाः ।
उपतस्थुर्म्महाराज यथास्य पितरन्तथा । बृहस्पतिश्च वव्रे स वेदवेदाङ्गभाष्यवित् ।